

Examen HAVO 2025

tijdvak 1
donderdag 8 mei
07.30 – 11.00 uur

Nederlands

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit een tekst met 19 vragen en een tekst met een samenvattingsopdracht.

Voor dit examen zijn maximaal 49 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Tekst 1 'Wie blind vertrouwt op A.I., is slecht bezig'

- 1p 1 Lees alinea 1 tot en met alinea 6. Dit deel van de tekst kan beschouwd worden als de inleiding van de tekst.
Welke van de volgende uitspraken geeft het uitgangspunt van de schrijver voor het schrijven van de tekst het beste weer?
Wearables en andere sporttechnologieën ...
- A bieden meer gegevens dan de gebruikers ervan in feite nodig hebben.
 - B bieden topsporters en andere gebruikers heel veel gegevens over hun prestaties.
 - C kunnen fanatieke sporters helpen hun prestaties te verbeteren.
 - D kunnen sportcoaches en trainers vervangen in het werk dat zij doen.
 - E schieten hun doel voorbij door de vele gegevens die ze opslaan.

- 2p 2 Lees de onderstaande beweringen over de inleiding (alinea 1–6):
- 1 Bij deze inleiding kan men **niet** spreken van een introductie van het onderwerp.
 - 2 De actuele toepassingen van wearables vormen de aanleiding voor het schrijven van deze tekst.
 - 3 De inleiding bevat informatie op basis waarvan de lezer een mening kan vormen.
 - 4 De schrijver maakt gebruik van elementen die de aandacht van de lezer moeten trekken.
 - 5 In de inleiding wordt de opbouw van de tekst op een indirecte manier aangekondigd.

Welke **drie** beweringen over de inleiding van deze tekst zijn juist?
Noteer de nummers.

- 1p 3 Alinea 4 bevat een constatering, gevolgd door een uitwerking.
Van welk type uitwerking is sprake in alinea 5?
Er is sprake van een uitwerking op basis van ...
- A een vergelijking.
 - B kenmerken of eigenschappen.
 - C oorzaak en gevolg.
 - D voorbeelden.

- 1p 4 Citeer de kernzin van alinea 7.

De tekst is onder te verdelen in de volgende vier delen:

Deel 1	alinea	1 – 6	Inleiding
Deel 2	alinea	7 – 12	
Deel 3	alinea	13 – 16	
Deel 4	vanaf alinea	17	

- 2p **5** Formuleer het onderwerp van Deel 2 (alinea 7–12) in maximaal 5 woorden.
- 1p **6** Welk van de volgende kopjes past boven Deel 3 (alinea 13–16)?
A Aannames
B Bevindingen
C Gemak
D Toegankelijkheid
E Voordelen
- 3p **7** Bij Deel 4 (vanaf alinea 17) past **Bruggen bouwen** goed als tussenkopje. Wat wordt er met 'bruggen' bedoeld met betrekking tot Deel 4 van de tekst en wat is het doel van die bruggen?
Maak als antwoord de onderstaande zin op de uitwerkbijlage af met maximaal 20 woorden. In je antwoord moet het woord wearables voorkomen.
Met 'bruggen' wordt hier bedoeld ... met als doel ...
- 2p **8** In alinea 11 en 12 staat het signaalwoord dat het juiste verband aangeeft tussen alinea 10, 11 en 12.
Noteer wat het verband is dat aangeduid wordt met dit signaalwoord en leg uit waarom dit woord goed gebruikt is.
Gebruik maximaal 15 woorden om de onderstaande zin op de uitwerkbijlage af te maken:
Het signaalwoord duidt op een ... want de drie alinea's ...
- 1p **9** Benoem het verband tussen alinea 13 en 14.
Gebruik voor je antwoord maximaal twee woorden.

- 2p 10 In Deel 1 (de inleiding) van de tekst noemt Verhaeghe verschillende wearables die voorkómen dat de gebruiker te veel van zijn lichaam eist. In alinea 14 zegt hij dat '(...) *de meeste applicaties zijn gericht op prestatie in plaats van op gezondheid.*'

Verhaeghe lijkt zichzelf hiermee tegen te spreken, maar dat is niet zo; hij spreekt zichzelf niet tegen.

Maak dat duidelijk door de onderstaande zin op de uitwerkbijlage af te maken. *Kies daarvoor een optie uit tabel Y en een optie uit tabel Z.*

In Deel 1 zijn de opmerkingen bedoeld als (Y) ...
en in alinea 14 noemt hij het gegeven als (Z) ...

Y
bewijsvoering
constatering
definiëring
toelichting

Z
beschuldigende afkeuring
persoonlijke suggestie
positief resultaat
voorzichtige goedkeuring

- 3p 11 Alinea 20 begint met '*Toch*'. Dit signaalwoord geeft het tegenstellend verband aan tussen alinea 19 en 20.
Leg in twee stappen uit waarom dit woord goed gebruikt is. *Gebruik maximaal 25 woorden om de onderstaande zin op de uitwerkbijlage af te maken:* 'Toch' is hier goed gebruikt want in alinea 19 wordt gezegd dat ... en alinea 20 laat zien ...

- 1p 12 Uit de tekst is een bepaalde houding af te leiden ten opzichte van de in Deel 4 genoemde sectoren.
Hoe is die houding het best te omschrijven?
- A als afwachtend en kritisch
 - B als afwachtend, maar positief
 - C als kritisch, maar hoopvol
 - D als wantrouwig en negatief

- 1p 13 Alinea 22 is het best te typeren als een alinea die ...
- A de twijfelachtige toekomst van wearables en applicaties bespreekt.
 - B een aanbeveling van het gebruik van wearables en applicaties doet.
 - C een afweging van de opties van wearables en applicaties maakt.
 - D het sombere toekomstbeeld van wearables en applicaties relateert.

- 2p 14 Lees onderstaande genummerde beweringen en geef op de uitwerkbijlage van elke bewering aan met een kruisje (X) of deze juist of onjuist is op basis van de tekst.

bewering	
1	Het verzamelen van gegevens van de wearables zorgt voor onderbouwing op het gebied van trainingsleer.
2	In de toekomst zullen slimme toepassingen van de wearables een coach kunnen vervangen.
3	Ondanks hun populariteit, dragen wearables onvoldoende bij aan de gezondheid van de sporters.
4	Wearables worden gebruikt om prestaties van sporters te kunnen meten.

- 1p 15 De titel van de tekst is '*Wie blind vertrouwt op A.I., is slecht bezig*'. Welke bewering over de titel is correct?
- A De schrijver redeneert in de tekst door op de titel en geeft er toelichting bij.
 - B De titel moet duidelijk aangevuld en bijgesteld worden om bij de tekst te passen.
 - C De titel moet en kan verbeterd worden door de term *A.I.* te vervangen door *wearables*.
 - D Met de titel trekt de schrijver de aandacht van de lezer en geeft hij de hoofdboodschap.
- 2p 16 De tekst geeft antwoord op een vraag die slechts **impliciet** gesteld is. Welke vraag is dat?
- A Op welke manier gaan we om met wearables?
 - B Wanneer heeft het zin wearables in te zetten in het leven van een sporter?
 - C Wat is de verklaring voor het feit dat wearables willekeurig worden ingezet?
 - D Wat zou het uiteindelijke doel van wearables moeten zijn?
 - E Welke sectoren houden zich momenteel bezig met de effecten van wearables?
- 1p 17 Hoe kan de tekst qua tekstsoort het beste getypeerd worden?
- A als een combinatie van een beschouwing en een activerende tekst
 - B als een combinatie van een betoog en een activerende tekst
 - C als een combinatie van een uiteenzetting en een beschouwende tekst
 - D als een combinatie van een uiteenzetting en een betogende tekst

1p 18 Op welke structuur is de tekst gebaseerd?

- A argumentenstructuur
- B aspectenstructuur
- C probleem-oplossingstructuur
- D verklaringsstructuur
- E voordelen-nadelenstructuur

2p 19 Lees onderstaande genummerde beweringen en geef op de uitwerkbijlage van elke bewering aan met een kruisje (X) of deze juist of onjuist is op basis van de tekst.

bewering	
1	De schrijver maakt gebruik van standpunten van deskundigen om tot een eigen oordeel te komen.
2	De titel is een beknopte formulering van de hoofdgedachte van de tekst.
3	Het doel van de tekst en de tekstsoort waartoe deze tekst behoort, zijn verkeerd gecombineerd.

Tekst 2 Liever liegen dan falen

19p 20 Maak een goedlopende samenvatting in correct Nederlands van maximaal 190 woorden van de tekst '*Liever liegen dan falen*'.

Zorg ervoor dat je samenvatting begrijpelijk is voor iemand die de oorspronkelijke tekst niet kent.

Uit je samenvatting moet het volgende duidelijk worden:

- Welk verschijnsel besproken wordt en wat het gevolg ervan is;
- Welke verklaringen er zijn voor dit verschijnsel;
- Waarom het volgens deskundigen moeilijk is dit verschijnsel aan te pakken;
- Welke oplossingen er zijn voor dit verschijnsel en waar die toe leiden;
- Welke afrondende conclusie getrokken wordt.